

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВІРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБІГУ БІОТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена аналізу особливостей договірної забезпечення обігу біотехнологій в Україні. Розглянуто питання визначення істотних умов для таких договорів та наведено їх класифікацію.

Ключові слова: біотехнології, обіг біотехнологій, функції господарського договору, істотні умови договору.

Питання підтримання конкурентоспроможності національної економіки сьогодні особливо гостро постає в нашій державі. Задля його вирішення держава має забезпечувати якомога комфортніші умови для здійснення господарювання на її території, а самі підприємці для того, щоб підтримувати попит на результати своєї діяльності, повинні використовувати всі новітні досягнення науки і техніки. Одним із прикладів таких досягнень, здатних оптимізувати та раціоналізувати діяльність підприємств та установ майже в усіх галузях промисловості є біотехнологія, особливостям договірної забезпечення обігу якої і буде присвячена ця стаття.

Варто зазначити, що категорія «господарський (комерційний) договір» є достатньо розробленою в національній правовій науці. Такі правники, як О. А. Беляневич, О. М. Вінник, В. В. Луць, В. С. Мілаш, В. С. Щербина, присвячували їй свої дослідження. Питання правового оформлення передачі прав на технології знайшли своє вирішення в працях О. М. Давидюка. Проте на сьогодні немає наукових позицій щодо господарського обігу саме біотехнологій. При цьому специфіка біотехнології як явища зумовлює необхідність в обережному поводженні з біотехнологією як об'єктом правового регулювання, а отже, актуальність цього дослідження не викликає сумнівів.

Метою цієї статті є доведення необхідності надання спеціальної регламентації договірному забезпеченню обігу біотехнологій, розкриття сутності такої специфіки. Для цього ми визначимо низку договірних умов, наявність яких дозволить, по-перше, задовольнити як приватні інтереси сторін, так і публічні інтереси суспільства, а по-друге, зробити договір дійсним засобом досягнення мети учасників правовідносин, які ним оформлюються.

Обіг біотехнології починається із зумовленої бажанням отримати прибуток потреби певного учасника господарських відносин у конкретній біотехнології. Таке бажання можна визначити як економічний інтерес, який після вчинення зацікавленим учасником юридично значущих дій з метою задоволення своєї потреби формує в нього юридичний інтерес у здійсненні ринкового обігу. На шляху задоволення юридичного інтересу учасник вступає в договірні відносини [1, с. 172].

Підставою виникнення договірних відносин у суб'єктів господарювання є господарський договір. Господарським кодексом України (далі – ГУ України) поняття

«господарський договір» не визначено, проте встановлено, що є господарсько-договірними зобов'язаннями. Так, відповідно до ч. 1 ст. 179 ГК України майново-господарські зобов'язання (тобто цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності, зважаючи на які зобов'язана сторона повинна вчинити певну господарську дію на користь другої сторони або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку), які виникають між суб'єктами господарювання або між суб'єктами господарювання і негосподарюючими суб'єктами – юридичними особами на підставі господарських договорів, є господарсько-договірними зобов'язаннями [2]. З огляду на це визначення, а також на деякі доктринальні позиції стосовно дефініції господарського договору, вважаємо доречним взяти за основу поняття, надане О. М. Вінник, відповідно до якого під господарським договором розуміються зафіксовані в спеціальному правовому документі на підставі угоди майново-організаційні зобов'язання учасників господарських відносин (сторін), спрямовані на обслуговування (забезпечення) їх господарської діяльності (господарських потреб) з урахуванням загальногосподарських (публічних) інтересів [3, с. 276]. Це визначення видається більш містким і доречним, оскільки відтворює поняття господарських потреб та публічних інтересів, і не звужує сферу діяльності сторін комерційною метою.

На ринку біотехнологій під час біотехнологічного циклу між учасниками такого ринку також укладаються господарські договори. Ці договори, залежно від рівня обігу, можна класифікувати на ті, що укладаються на відповідних етапах: розробки біотехнології; створення біотехнології; її трансферу; впровадження до виробництва; припинення використання. Зазначимо особливості, які мають бути відображені в договорах стосовно біотехнології, щоб договір був реальним засобом досягнення мети правовідносин, які ним оформлюються, а також містив механізм дійсного задоволення й узгодження публічних і приватних інтересів.

Для виконання поставлених завдань пропонуємо розглядати умови договору з точки зору їх функціонального навантаження. Погоджуючись із О. М. Вінник, яка наголошує на тому, що роль господарських договорів найбільш повно розкривається через їх функції – основні напрямки дії господарських договорів та/або ті економічні результати, досягнення яких забезпечуються в разі застосування правової форми господарського договору [3, с. 278], вважаємо, що кожна договірна умова самостійно або в системі з іншими умовами повинна виконувати функцію договору. При цьому виконання всіх договірних умов має привести до виконання всіх функцій, які має виконувати господарський договір. Такий підхід дозволить, по-перше, уникнути оформлення удаваного та фіктивного правочину, а по-друге, забезпечить повноту і дієвість механізму гарантій прав, свобод та інтересів як сторін договору, так і інших осіб, які можуть постраждати внаслідок некоректної поведінки учасників правовідносин.

На підставі аналізу поглядів О. М. Вінник [3, с. 278], В. С. Щербини [6, с. 263] та інших учених на класифікацію функцій господарського договору, пропонуємо таку систему функцій, відповідно до якої визначальною є регулятивна функція, яка зумов-

люється призначенням господарського договору врегулювати майбутні відносини, що виникнуть між конкретними учасниками стосовно конкретного об'єкта. Інші ж функції – інформаційна, координаційна, охоронна – по суті є проявами регулятивної функції на відповідному етапі реалізації господарського договору, зокрема і з приводу біотехнології.

Особливої уваги потребує питання узгодження економічних інтересів сторін договірної зв'язку із загальногосподарськими інтересами в аспекті характеристики регулятивної функції господарського договору. Тут треба доповнити окреслену позицію стосовно узгодження інтересів. Згадуючи наведене вище визначення господарського договору, варто зауважити, що договір має бути не лише засобом визначення способів досягнення приватних економічних інтересів, а й результатом узгодження приватних та публічних інтересів. Погоджуючись із В. С. Мілаш, яка зазначає, що «у ринковій царині відбувається зіткнення приватного інтересу, яким є отримання прибутку, з публічними інтересами – забезпеченням ефективного функціонування господарського механізму, який спроможний гарантувати загальний стан безпеки споживчого ринку» і «ігнорування як публічного, так і приватного інтересу в сфері господарювання обов'язково призведе до негативних наслідків і врешті-решт – до зниження темпів суспільного руху та уповільнення самої реалізації як суспільних, так і приватних інтересів» [1, с. 183], звернемо увагу на поняття публічний та приватний інтерес і відзначимо необхідність класифікувати групи істотних умов договору на ті, що містять умови, які задовольняють публічні потреби, і ті, що є приватними.

Так, за визначенням вченої, приватний інтерес є однією з форм ставлення суб'єкта (носія інтересу) до реалізації власних, об'єктивно сформованих потреб [1, с. 169]. Публічний інтерес є формою ставлення суспільства до об'єктивно сформованих потреб (загальносуспільних), реалізація яких є необхідною умовою його прогресивного розвитку, у зв'язку із чим він отримує правовий захист [1, с. 179]. Отже, оскільки публічні (загальнонаціональні) інтереси полягають у національній безпеці, об'єктами якої відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України» є конституційні права і свободи людини і громадянина; духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності суспільства, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси; конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність держави тощо [7], а біотехнологія, що є обмеженою в обігу, здатна становити потенційну загрозу саме цим інтересам, то під час укладення договорів у сфері обігу біотехнологій публічні інтереси мають бути враховані. Це можливо шляхом внесення до договорів умов щодо:

– наявності у сторін ліцензії на використання біотехнологій та їх складових, дозволу на здійснення зберігання, транспортування, використання продуктів біотехнологій та інших біологічних агентів – відповідно до Постанови КМУ від 20.06.1995 № 440 «Про затвердження Порядку одержання дозволу на виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізацію отруйних речовин, у тому числі продуктів біотехнології та інших біологічних агентів»;

- установлених територіальних обмежень (заборона використовувати передані за договором біотехнологію, її складові на території, не передбаченій у договорі);
- обмеження мети застосування біотехнологій та їх складових;
- передачі прав на ноу-хау, техніко-економічні обґрунтування, плани, інструкції, специфікації, креслення та інші інформаційні матеріали про біотехнології та їх складові, які необхідні для ефективного їх використання, включаючи обмеження, пов'язані з умовами дотримання режиму таємності під час їх використання (у випадку, якщо така інформація є державною таємницею);
- а також вказівки на особливості правового статусу складових біотехнології і вимоги до осіб, які мають право їх отримувати (продукти подвійного призначення, продукти, обмежені в обігу тощо)
- вимоги стосовно способів знищення похідних продуктів біотехнології, що створюються під час використання чи відтворення біотехнології;
- вказівки про момент набрання чинності договору з моменту його державної реєстрації.

Щодо приватного інтересу, то мова йде саме про економічні потреби сторін. Так, в залежності від змісту економічного інтересу, можна говорити про функціонування двох груп учасників – тих, що зацікавлені безпосередньо в біотехнології (набувачі біотехнології), та тих, що заінтересовані в одержанні прибутку за надані ними послуги чи виконані роботи на різних етапах біотехнологічного циклу (розробники, автори, перевізники, зберігачі, особи, що знищують відходи, особи, що здійснюють трансфер та інші). Такі потреби можуть бути задоволені шляхом зазначення в договорі:

- переліку складових біотехнологій, що передаються (з визначенням їх функціональних властивостей та гарантованих показників). Перелік складових біотехнологій не збігається з елементним складом біотехнології, який ми розглядали раніше. Оскільки похідним продуктам біотехнології нами було надано статус виключених з обігу, вони не будуть передаватися під час трансферу біотехнології, а будуть створюватися кожного разу. Щодо інших складових, то ними є: наукові знання, втілені на матеріальному носії, сировина у відповідній тарі, обладнання, що є продуктом подвійного призначення; технічні зв'язки – вимоги щодо забезпечення фізичних режимів під час передачі сировини;
- ціни технологій чи розміру плати за їх використання;
- умови надання консультацій та послуг із проектування, асистування й навчання кадрів, які забезпечують реалізацію технологій, та управлінського персоналу набувача прав на технологію та її складові;
- розміру, порядку та умови виплати винагороди за використання технологій, а також вид виплат (разові платежі – паушальні, періодичні відрахування – роялті або інші види виплат);
- порядку вирішення спірних питань стосовно виконання умов договору;
- порядку компенсації витрат, пов'язаних із трансфером біотехнологій, включаючи пристосування біотехнологій та їх складових до умов підприємства, установи, організації, де вони використовуватимуться, навчання персоналу;
- умов, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Під час укладення договорів у сфері біотехнологій мають бути встановлені умови, у виконанні яких зацікавлені й учасники правовідносин, і держава, тобто якими задовольняється публічно-приватні інтереси. До них віднесемо:

- відповідальність сторін за порушення умов договору (оскільки порушення умов, які відповідають публічним інтересам, негативно впливають саме на публічні інтереси, порушення ж приватних інтересів тягне негативні наслідки для сторін договору);
- строки, місце та спосіб передачі об'єктів технологій (через те, що складовими біотехнології є об'єкти, для збереження яких у придатному стані потрібні специфічні фізичні умови, то ця вимога набуває особливостей. Далі буде розглянуто, які саме вимоги можуть висуватися поряд із цією умовою залежно від виду договору. Приватні інтереси задовольняються під час передачі біотехнології за умови збереження її в придатному стані; публічні – шляхом недопущення випадкового негативного впливу на охоронювані інтереси);
- умови передачі технічних знань, необхідних для монтажу, експлуатації та забезпечення функціонування обладнання, придбання чи оренди, монтажу і використання машин, обладнання, комплектуючих та матеріалів (приватні інтереси задовольняються в найефективнішому використанні такого обладнання, машин, комплектуючих та матеріалів, яке досягається за умов повної обізнаності осіб, які здійснюють монтаж, експлуатацію, забезпечують функціонування щодо технічних умов та вимог такого монтажу, експлуатації. Публічні інтереси задовольняються шляхом виключення можливостей завдання негативного впливу від біотехнології чи її складових через некоректну (непрофесійну, безвідповідальну) діяльність осіб, які здійснюють зазначені дії);

Проте неможливо залишити поза увагою договори, якими супроводжується діяльність із біотехнологією протягом усього біотехнологічного циклу. Оскільки біотехнологія є об'єктом, що здатний створювати потенційну небезпеку життю та здоров'ю осіб, довкіллю та інтересам держави, а отже, є об'єктом, що потребує спеціального поводження, то всі маніпуляції з ним можуть тягти негативні наслідки і, відповідно, потребують окремої регламентації і регулювання. Крім того, на різних етапах обігу біотехнології можуть виникати об'єкти або провадитися діяльність, що сама по собі має певні особливості, визначені законодавством. Тому договори, що таку діяльність супроводжують, окрім зазначених вище умов, мають містити і ті, які висуваються до цієї діяльності або до поводження з таким конкретним предметом.

Так, зокрема, щодо біологічної сировини та біологічних відходів у законодавстві існують конкретні правила й вимоги щодо їх транспортування, зберігання. Наприклад, у Державних санітарних правилах проектування, упорядкування та експлуатації виробництва біологічних засобів захисту рослин та стимуляторів росту рослин у виробничих біолабораторіях та біофабриках, затверджених Наказом МОЗ України від 20.08.1997 р. № 254а, у п.5.4 передбачені вимоги до транспортування і зберігання сировини і препаратів.

З іншого боку, біотехнологія та певні обмежені в обігу продукти біотехнології під час здійснення певних дій (наприклад – перевезення) мають отримувати таке ж поводження, як і небезпечні речовини. Законом України «Про перевезення небезпечних вантажів» під небезпечним вантажем розуміються речовини, матеріали, вироби, від-

ходи виробничої та іншої діяльності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань в установленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин [8]. Визначення небезпечних речовин можна знайти в міжнародних документах, які є частиною національного законодавства. Так, відповідно до Конвенції щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай (Конвенція про охорону ріки Дунай), підписаної 29.06.1994 та ратифікованої Україною 17.01.2002, під небезпечними речовинами розуміються речовини, що мають токсичний, канцерогенний, мутагенний, тератогенний або біоаккумулятивний впливи, зокрема, ті речовини, що є стійкими і мають значний несприятливий вплив на живі організми. Аналіз цих положень дозволяє нам віднести деякі продукти біотехнології до небезпечних речовин і застосувати до них спеціальне законодавство.

У цьому разі відповідно до Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» у сфері перевезення небезпечних вантажів має місце стандартизація (загально-технічних та організаційно-методичних вимог, зокрема щодо термінології, класифікації небезпечних вантажів і методів класифікаційних випробувань, пакування (тари, великогабаритної тари, контейнерів середньої вантажопідйомності для масових вантажів), контейнерів, цистерн, засобів пакування для перевезення небезпечних вантажів і методів їх випробувань та маркування тощо) та сертифікація. Чітко визначені права та обов'язки Відправника, Перевізника та Одержувача. Також, з огляду на зазначений акт, вважаємо, що до істотних умов договору перевезення біотехнології чи деяких продуктів біотехнології, визначених як небезпечний вантаж, має бути також віднесено: умови перевезення, вимоги до транспортних засобів, якими здійснюється перевезення, документи на перевезення, фізичний захист і супроводження, страхування відповідальності суб'єктів перевезення і працівників, які беруть участь у перевезенні таких вантажів, ліквідація наслідків аварій, що виникають під час перевезення, вирішення спорів, що виникають у сфері перевезення.

Проте, крім «звичайних» істотних умов договору, низку функцій договору виконують умови, що за своїм змістом і структурою можуть бути віднесені до захисних застережень. Так, В. С. Мілаш зазначає, що захисним застереженням є умова зовнішньоекономічного (цивільного) договору, яка в разі настання певних, названих у ній, обставин передбачає можливість модифікації відповідних початкових умов договору чи їх первісне встановлення з тим, щоб зберегти існуючу на момент укладення договору зацікавленість сторін у його виконанні [9, с. 8]. Вчена дійшла висновку, що однією з передумов застосування захисного застереження є ризик, який для зовнішньоекономічних договорів полягає в нестабільності ринкових складових (попиту та ціни) або коливанні валютних курсів, а також необхідність розподілу цих ризиків [9, с. 6]. У відносинах, що складаються на ринку біотехнологій, ризик також постійно є, проте тут він виникає через особливості біотехнології, яка на кожному рівні обігу може завдати шкоди публічним інтересам. При цьому важливим видається зазначити

ту сторону, яка нестиме відповідальність за таку шкоду. Одним із критеріїв розмежування істотних умов договору і захисних застережень, на думку В. С. Мілаш, є юридична техніка. Вчена зазначає, що до викладення захисного застереження застосовується особлива побудова правового матеріалу, яка не є типовою для умов договору й полягає у використанні гіпотези, диспозиції та санкції [9, с. 7]. Така ж структура простежується і в багатьох умовах «біотехнологічних» договорів. Таким чином доходимо висновку, що деякі з умов договору, які нами не зазначалися, але потребують відображення, за ознаками потрапляють саме під категорію захисних застережень, тому вважаємо виправданим у конструкціях «біотехнологічних» договорів поряд з істотними умовами використовувати і захисні застереження. До таких застережень відносимо:

- застереження про конфіденційність (у разі розголошення інформації третім особам відповідальність нестиме сторона, яка допустила таке розголошення);
- застереження про мету використання (якщо використовується біотехнологія чи її складові не із заявленою метою, відповідальність нестиме та сторона, що вчинила таке використання);
- застереження про вдосконалення (у разі завдання шкоди публічним інтересам після використання вдосконаленої біотехнології, відповідальність нестиме та сторона, яка зробила таке вдосконалення);
- застереження про легітимність (полягає в зазначенні в договорі необхідності для сторін мати певні дозволи (ліцензії) для здійснення діяльності з біотехнологією, відповідальність за провадження такої діяльності без дозволу покладається на ту сторону, яка не має відповідного дозволу).

Ще одним аспектом, на який варто звернути увагу, є розмежування договорів за їх призначенням щодо досягнення мети конкретного етапу обігу біотехнологій. Мова йде про те, що на деяких етапах учасники ринку біотехнологій змушені укладати господарські договори, які не спрямовані безпосередньо на досягнення цілей цих учасників стосовно біотехнологій. До таких договорів, зокрема, можуть бути віднесені договори оренди приміщення, обладнання, надання послуг з електропостачання, газопостачання, водовідведення, прибирання території, транспортування працівників тощо. Укладання таких договорів має здійснюватися відповідно до вимог законодавства, що регулюють такі відносини, і не потребує додаткового зазначення умов, які ми визнали істотними для договорів, що укладаються на ринку біотехнологій. Таким чином, наведемо класифікацію господарських договорів у сфері обігу біотехнологій за критерієм відношення їх об'єкта до правовідносин, які складаються на ринку біотехнологій: договори, об'єкт яких складається з правовідносин, що утворюють ринок біотехнологій, та допоміжні договори, об'єкт яких не містить правовідносин, з яких складається ринок біотехнологій.

Отже, підбиваючи підсумки, зазначимо, що біотехнологія як явище сучасного світу, з одного боку, є дієвим засобом раціоналізації виробництва в багатьох сферах, тому викликає зацікавленість у підприємців і бажання використовувати її у своїй діяльності, а з другого – містить потенційні невивчені загрози для всього суспільства. Таке подвійне наповнення змушує державу здійснювати особливе регулювання у сфері поводження з біотехнологією, в тому числі й правове регулювання договірної

діяльності з приводу біотехнологій. Тому вважаємо за необхідне закріпити в законодавстві перелік істотних умов «біотехнологічних» договорів, серед яких виділити й окрему групу умов – захисні застереження. Це дозволить прийти до ринкового балансу задоволення приватних економічних інтересів сторін та загальнонаціональних інтересів суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мілаш, В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов [Текст] : [монографія] / В. С. Мілаш. – Х. : СПДФО Вапнярчук, 2007. – 439 с.
2. Господарський кодекс України [Текст] : затв. Законом України від 16.01.2003 №436-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
3. Вінник, О. М. Господарське право [Текст] : навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., змін. та допов. – К. : Всеукр. асоц. вид. «Правова єдність», 2008. – 766 с.
4. Цивільний кодекс України [Текст] : затв. Законом України від 16.01.2003 №435-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 7.
5. Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій [Текст] : Закон України від 14.09.2006 № 143-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2006. – № 45. – Ст. 434.
6. Щербина, В. С. Господарське право [Текст] : підручник / В. С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 480 с.
7. Про основи національної безпеки України [Текст] : Закон України від 19.06.2003 № 964-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
8. Про перевезення небезпечних речовин [Текст] : Закон України від 6.04.2000 № 1644-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 28. – Ст. 222.
9. Мілаш, В. С. Правові особливості захисного застереження як умови зовнішньоекономічного договору [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / В. С. Мілаш. – Х., 2003. – 19 с.

И. И. Бочкова

ОСОБЕННОСТИ ДОГОВОРНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОБОРОТА БИОТЕХНОЛОГИЙ В УКРАИНЕ

Статья посвящена анализу особенностей договорного обеспечения оборота биотехнологий в Украине. Рассмотрены вопросы определения существенных условий для таких договоров и приведена их классификация.

Ключевые слова: биотехнологии, оборот биотехнологий, функции хозяйственного договора, существенные условия договора.

I. Bochkova

FEETURES CONTRACTUAL PROVIDING A TURN OF BIOTECHNOLOGIES IN UKRAINE

Today biotechnology has considerable progress in science, which permits to optimize production in many spheres. It also can be potentially dangerous for people's life and health and for environment. Such a double content of this occurrence makes a state to watch attentively for biotechnology circulation and realizes specific regulation of action with involvement biotechnologies, especially in concluding contracts sphere.

The category «economic (commercial) contract» is a sufficiently developed in national law science. Such law scientists as V. S. Milash, V. V. Luts, O. M. Vinnyk, V. S. Sherbyna, O. A. Belyanevych dedicated their studies to this category. The problems of legal issuance rights assignment have been resolved in O. M. Davydyuk works. But today there are not the scientific positions as for economic (business) circulation and biotechnologies.

To argue the necessity of giving special regulation to contract providing with biotechnology circulation, to disclose the essence of such peculiarity.

Commercial contract can be recognized the effective means for researching objects of legal relationship participants, which are effected with it, if it accomplished the functions, rested on it. It can be achieved by the way of contract essential terms vesting. Essential terms are such terms, which can accomplish only one or several functions at whole. It is also justly for contracts, which are concluded in biotechnology market. But biotechnology peculiarity as the legal regulation object leads to necessity to take into consideration not only private parties interests when concluding the contract about rights assignment for biotechnology, and also public interests of a state and society. Some of essential terms can be appointed to as protective observations because of conforming their structure and content to protective observations. Participants will be permitted to achieve this aim as for receiving a profit with taking into account such peculiarities during the contracts about biotechnologies are concluded. And the state will be guaranteed a general condition of biotechnology market security.

On the one hand, biotechnology, as the occurrence of today, is an effective means for production rationalization in many spheres, and it makes interest of enterprisers, from the other hand, it contains potential unexplored threats for society. Such a double content forces a state to realize a peculiar regulation in the sphere of biotechnology treatment including legal regulation of contract activity as for biotechnology. That's why is necessary to appoint to list of «biotechnology» contracts essential terms in legislation, among them we should distinguish a separate terms group, they are protective warning. It permits to reach to market balance of personal economic Parties interest pleasure and national society interests.

Key words: *biotechnologies, biotechnology circulation, commercial contract functions, essential contract terms.*